AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI TƏHSİL NAZİRLİYİ

Azərbaycan Respublikasının
Təhsil Nazirliyinin
"___" ________ 2020-ci
il tarixli qərarı ilə təsdiq edilmişdir.

ƏSLİ İLƏ DÜZDÜR

MÜRACİƏTLƏRİ İLƏ İŞ VƏ KOMMUNİKASİYA ŞÖBƏSİ
TƏHSİL NAZİRLİYİ

BAKALAVRİAT SƏVİYYƏSİNİN (ƏSAS (BAZA) ALİ TİBB TƏHSİLİNİN) İXTİSAS ÜZRƏ

TƏHSİL PROQRAMI

İxtisasın (proqramın) şifri və adı: 050121 - Xarici dil müəllimliyi (dillər üzrə)

BAKI – 2020

BAKALAVRİAT SƏVİYYƏSİNİN 050121 - Xarici dil müəllimliyi (dillər üzrə) İXTİSASI ÜZRƏ TƏHSİL PROQRAMI

1. Ümumi müddəalar

1.1. Bakalavriat səviyyəsinin "**050121 - Xarici dil müəllimliyi (dillər üzrə)**" ixtisası üzrə Təhsil Proqramı (bundan sonra ixtisas üzrə Təhsil Proqramı) "Təhsil haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa, Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin müvafiq qərarlarına, eləcə də "Ali təhsilin bakalavriat (əsas (baza) ali tibb təhsili) səviyyəsi üzrə ixtisasların (proqramların) Təsnifatı"na uyğun hazırlanmışdır.

1.2. Təhsil Proqramının məqsədləri aşağıdakılardır:

- İxtisas üzrə məzunun kompetensiyalarını, ixtisasın çərçivəsini, fənlər üzrə təlim və öyrənmə metodlarını, qiymətləndirmə üsullarını, təlim nəticələrini, kadr hazırlığı aparmaq üçün infrastruktura və kadr potensialına olan tələbləri, tələbənin təcrübəkeçmə, işədüzəlmə və təhsiliniartırma imkanlarını müəyyənləşdirmək;
- Tələbələri və işəgötürənləri məzunların əldə etdiyi bilik və bacarıqlar, eləcə də təlim nəticələri barədə məlumatlandırmaq;
- Təhsil Proqramı üzrə kadr hazırlığının bu proqrama uyğunluğunun qiymətləndirilməsi zamanı bu prosesə cəlb olunan ekspertləri məlumatlandırmaq.

1.3. Təhsil Proqramı tabeliyindən, mülkiyyət növündən və təşkilati-hüquqi formasından asılı olmayaraq Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən və "**050121 - Xarici dil müəllimliyi (dillər üzrə)**" ixtisası üzrə bakalavr hazırlığını həyata keçirən bütün ali təhsil müəssisələri üçün məcburidir.

1.4. Tələbənin 5 (beş) günlük iş rejimində həftəlik auditoriya və auditoriyadankənar ümumi yükünün həcmi 45 saatdır (xüsusi təyinatlı ali təhsil müəssisələri istisna olmaqla). Həftəlik auditoriya saatlarının həcmi ümumi həftəlik yükün 50%-dən çox olmamalıdır. İxtisasın xüsusiyyətindən asılı olaraq həftəlik yükün həcmi dəyişdirilə bilər.

2. Məzunun kompetensiyaları

2.1. ***Təhsil Proqramının sonunda məzun aşağıdakı ümumi kompetensiyalara yiyələnməlidir:***

- İxtisası üzrə Azərbaycan dilində şifahi və yazılı kommunikasiya bacarıqlarına;
- İxtisası üzrə ən azı bir xarici dildə kommunikasiya bacarıqlarına;
- Azərbaycan dövlətçiliyinin tarixi, hüquqi, siyasi, mədəni, ideoloji əsasları və müasir dünyadakı yeri və roluna dair sistemli və hərtərəfli biliklərə, milli dövlətimizin perspektiv inkişafını proqnozlaşdırma qabiliyyətlərinə;

s://outlook.office.com/mail/id/AAQkAGYxYTExMjJlLTVmMTItNDU5Mi04YWYxLTBjOGYxNzgzNWEwZQAQAFy3GF3CJrVEnZYOrkrhnVw%3... 1/1

- Tələbə əsaslı tədris/təlim prosesini planlaşdırmaq və həyata keçirmək üçün təhsilalanın fərdi inkişafını, təlim nəticələrini, şəxsiyyətini və sosial inkişaf ehtiyaclarını, dil və vətəndaşlıq şüuru potensialını öyrənmək bacarığına;
- Təhsilalanın öyrənmə və inkişaf ehtiyaclarına əsasən əməkdaşlığa əsaslanan inkluziv, anlaşıqlı və emosional cəhətdən təhlükəsiz mühit yaratmaq bacarığına;
- İstedadlı və öyrənmə ilə bağlı çətinlikləri olan təhsilalanların fərqli təhsil ehtiyaclarını anlamaq, onları dəstəkləmək, müvafiq dil tədrisi və təlimi metodlarını seçmək və tətbiq etmək bacarığına;
- Gözlənilən təlim nəticələrinə uyğun olan müvafiq qiymətləndirmə meyarları və metodlardan məqsədli şəkildə seçmək və tətbiq etmək bacarığına;
- Bilik və bacarıqlarını yaxşılaşdırmaq üçün vəziyyətləri tənqidi təhlil etmək, özünü qiymətləndirmək və nəzərdən keçirmək bacarığına;
- Təhsilalanın əldə etdiyi təlim nəticələrini, həmkarlarının rəyini, təhsil üzrə son nəşrləri nəzərə alaraq öz tədris praktikasını nəzərdən keçirmək və tənqidi qiymətləndirmək bacarığına;
- Təhsil müəssisəsindəki həmkarlarla birlikdə bütün təhsilalanları əhatə etmək və onların inkişafını təşviq etmək məqsədi ilə tədris/təlim prosesinin koordinasiyasını planlaşdırmaq bacarığına;
- Digər müəllimlərin tədris kompetensiyasını qiymətləndirmək və təhsil müəssisəsində tədrisi yaxşılaşdırmaq məqsədi ilə digər müəllimlərlə əməkdaşlıq etmək bacarığına;
- Təlim prosesini ümumi təhsilin Xarici dil fənləri üzrə dövlət standartlarının tələblərinə uyğun olaraq təşkil etmək bacarığına;
- Fənnin nəzəri və praktik səviyyədə öyrənilməsinin tərkib hissəsi olan psixoloji, pedaqoji, didaktik, kommunikativ məsələlərdən baş çıxarmaq bacarığına;
- Təhsilalanların istedadının aşkar olunması və inkişafı ilə bağlı, habelə xüsusi qayğıya ehtiyacı olanlar üçün inklüziv təlim metodologiyasının, distant təhsil texnologiyalarından istifadə bacarığına;
- Sistem təfəkkürə sahib olmaqla yanaşı, pedaqoji innovasiyaları mənimsəmək keyfiyyətinə və dəyişən pedaqoji mühitə uyğunlaşmaq bacarığına;
- Sistemləşdirilimiş linqvistik, ədəbi-nəzəri və praktik biliklərdən təlim prosesində tədqiqatçılıq vəzifələrinin müəyyənləşdirilməsi və yerinə yetirilməsi üçün istifadə etmək bacarığına;
- Tədris etdiyi fənnə hazır biliklər toplusu kimi deyil, daimi dərketmə prosesi kimi baxmaq, analiz və sintez etmək qabiliyyətinə;

/outlook.office.com/mail/id/AAQkAGYxYTExMjJlLTVmMTItNDU5Mi04YWYxLTBjOGYxNzgzNWEwZQAQAFy3GF3CJrVEnZYOrkrhnVw%3...

- Milli dövlətimizin qarşılaşdığı təhdidləri və çağırışları müəyyənetmə bacarıqlarına;
- İş yerində informasiya texnologiyalarından istifadə etmək qabiliyyətinə;
- Komandada iş, problemin həllinə ortaq yanaşmaya nail olmaq qabiliyyətinə;
- Yeni şəraitə uyğunlaşmaq, təşəbbüs irəli sürmək qabiliyyətinə və uğur qazanmaq iradəsinə;
- Məsələlərin həlli üçün əlavə məlumat resurslarını müəyyən etmək və seçə bilmək qabiliyyətinə;
- Peşəkar məqsədlər üçün müvafiq məlumatı təhlil etmək, ümumiləşdirmək və tətbiq etmək bacarıqlarına;
- Peşəkar fəaliyyətini planlaşdırmaq və təşkil etmək. gələcək təhsilini və mövcud bacarıqlarını təkmilləşdirilmək, vaxtı idarə etmək və tapşırıqları vaxtında tamamlamaq qabiliyyətinə;
- Fəaliyyətində sosial və ekoloji məsuliyyətə, eləcə də vətəndaş şüuru və etik yanaşmaya, həmçinin keyfiyyətə üstünlük vermək bacarığına;
- Bilik və bacarıqlarını inkişaf etdirmək məqsədilə vəziyyəti və özünü yenidən qiymətləndirmək və özünütənqid bacarığına.

2.2. *Təhsil Proqramının sonunda məzun aşağıdakı peşə kompetensiyalara yiyələnməlidir:*

- Xarici dilin tədrisi zamanı qarşıya qoyulmuş məqsəd və vəzifələri reallaşdırmaq üçün dinləyib-anlama, danışma, oxu və yazı kimi bacarıqları nümayiş etdirmək qabiliyyətinə;
- Yazılı və şifahi tərcümə, eləcə də məlumatın ötürülməsi vasitəsilə səmərəli ünsiyyət qurmaq bacarığına;
- Xarici dilin ümumi sistemini anlamaq və elementlərini əlaqələndirmək bacarığına;
- Xarici dilin tədrisi zamanı müvafiq metod və yanaşmalardan səmərəli istifadə etmək bacarığına;
- Xarici dilin danışıldığı ölkələrin mədəni xüsusiyyətləri və sivilizasiyası barədə məlumatlılıq: dil, mədəniyyət, din və sosial-iqtisadi faktorlar arasındakı qarşılıqlı əlaqə yaratmaq bacarığına;
- Dil, ədəbiyyat və mədəniyyət məsələləri ilə bağlı müvafiq akademik konsepsiyalardan, nəzəriyyələrdən və terminalogiyadan istifadə etmək bacarığına;
- Xarici dilin tədrisi zamanı müstəqil fəaliyyət göstərmək bacarığına;
- Hər təhsilalan üçün əldə olunmalı xüsusi nəticələr formalaşdırmaqla və müvafiq metod və resurslar seçməklə inkluziv tədris/təlim prosesini və mühitini planlaşdırmaq bacarığına;

- Təlim-tərbiyə prosesinin keyfiyyətinin təmin edilməsi üçün şagirdlərin təhsil proqramı üzrə nailiyyətlərinin, diaqnostik, cari və yekun nəticələrinin qiymətləndirilməsi üzrə işin təşkili bacarığına;
- İdraki, ünsiyyət və psixomotor fəaliyyətlər əsasında həyati bacarıqların, milli və bəşəri dəyərlərin formalaşdırılması bacarığına;
- İnnovativ təlim metodlarının tətbiqi, təhsilin məzmununun səmərəli mənimsənilməsini təmin etməklə təhsilalanın formalaşdırılması, peşəkarlığının yüksəldilməsi bacarığına;
- Şagirdlərin əməkdaşlığının, fəallıq və təşəbbüskarlığının, müstəqilliyinin, yaradıcı fəaliyyətinin təşkili, universal təlim fəaliyyətinin növlərinin aşılanması bacarığına;
- Təhsilalanların nailiyyətlərinin, bilik və bacarıqlarının qiymətləndirilməsi üçün şifahi və yazılı sorğular, qiymətləndirmə cədvəli, testlər və s. tərtib və istifadə etmək bacarığına.
- Zəngin mənəvi-əxlaqi keyfiyyətləri nümayiş etdirmək qabiliyyətinə;
- Öyrənənlərə və həmkarlarına dostcasına yanaşmaq, onların tənqidinə hazır olmaq və fəaliyyətini tənqidə uyğun olaraq qurmaq bacarığına;
- Yeni situasiyalara adaptasiya olunmaq, yeni ideyaları generasiya etmək qabiliyyətinə;
- Problemli şəraitdə təşəbbüskarlıq göstərmək və məsuliyyəti öz üzərinə götürmək bacarığına.

3. Təhsil Proqramının strukturu

3.1. "050121 - Xarici dil müəllimliyi (dillər üzrə)" ixtisası minimum 240 (4 il) AKTS kreditindən ibarətdir. Kreditlər aşağıdakı şəkildə bölüşdürülür:

Fənlərin sayı	Fənnin adı	AKTS krediti
	Ümumi fənlər	**30**
1	**Azərbaycan tarixi.** *Bu fənn Azərbaycanın dövlətçilik ənənələrinin yaranması, formalaşması və inkişafını sistemli şəkildə, xronoloji ardıcıllıqla öyrənir, müasir Azərbaycan dövlətçiliyinin formalaşmasında siyasi, ideoloji, iqtisadi, mədəni amillərin rolu təhlil və tədqiq edilir. Müasir dünyada Azərbaycan dövlətinin yeri və rolu sistemli təhlil edilir.*	5
2	**Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya.** *Bu fənn çərçivəsində tələbələrə Azərbaycan dilində təqdimat etmək, natiqlik, akademik və işgüzar yazı bacarıqlarının aşılanmasına xüsusi diqqət yetirilməlidir.*	4

3	**Xarici dildə işgüzar və akademik kommunikasiya.** *Bu fənn çərçivəsində tələbələrə ixtisası üzrə xarici dillərdən birində təqdimat etmək, natiqlik, akademik və işgüzar yazı, şifahi və yazılı bacarıqların aşılanmasına xüsusi diqqət yetirilməlidir.*	15
4	**Seçmə fənlər** *(Seçmə fənlər ali təhsil müəssisəsi tərəfindən müəyyən edilir. İxtisasın spesifikasından asılı olaraq seçmə fənlərə əlavələr edilə bilər)*	
4.1	Fəlsəfə Sosiologiya Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası və hüququn əsasları Məntiq Etika və estetika	3
4.2	İnformasiyanın idarə edilməsi Politologiya Sahibkarlığın əsasları və biznesə giriş	3
	İxtisas fənləri	**120**
5.	**Pedaqogika.** *Bu fənnin tədrisində pedaqogikanın nəzəri əsasları, təlim- tərbiyə nəzəriyyələri, təlimin qanunauyğunluqları, prinsipləri, metodları, vasitələri, təşkili formaları, müasir təlim texnologiyaları, məktəbin idarə olunması və ona rəhbərliyin forma və metodları öyrənilir.*	10
6.	**Psixologiya.** *Bu fənnin tədrisində psixologiyanın predmeti, metodları, şagirdlərin yaş və psixoloji xüsusiyyətləri, onları öyrənmək üçün psixoloji metodlar tərtib etmək, onları diaqnostik ölçüdə tədqiq etmək öyrənilir.*	7
7.	**Təhsildə İKT.** *Bu fənn İKT vasitələrindən istifadənin müasir üsul və metodlarına; hesablama texnikası bazasında fəaliyyət göstərən multimediya texnologiyalarına, məlumatın daxil edilməsinə, toplanmasına, emalına, ötürülməsinə diqqət yetirir. Elektron tədris resursları və elektron lövhənin təlim prosesində istifadə edilməsinə, innovasiyaların idarəedilməsinə, distant təhsil, videokonfransların təşkili, aparat, proqram vasitələri və internetdə axtarış sistemləri ilə işləməyi diqqətə çatdırır.*	5

8.	**Multikulturalizmə giriş.** *Bu fənn multikulturalizm haqqında ümumi anlayışları, onun inkişaf mərhələlərini, bu sahədə əsas nəzəriyyələrin xüsusiyyətlərini, cəmiyyətdə mövcud olan etnik, irqi, dini və mədəni müxtəlifliklərin qorunması istiqamətində dövlətin apardığı siyasəti öyrədir. Azərbaycan Respublikasının multukulturalizm siyasətinin, sosial-mədəni proseslərin mahiyyətini, onun xüsusiyyətlərini və bu siyasətin ölkədə uğurla həyata keçirilməsinin səbəblərini təhlil edir.*	3
9	**Müasir Azərbaycan dili.** *Bu fənn müasir Azərbaycan dilinin fonetikasını, yazı, əlifba və qrafikasını, orfoqrafiyasını, orfoepiyasını, leksikologiyasını, semasiologiyasını, frazeologiyasını, morfologiyasını, sintaksisini, Azərbaycan dilinə dair nəzəri biliklərə, düzgün oxu və yazı vərdişlərinin tətbiqi ilə bağlı məlumat verir.*	4
10.	**Dilçiliyə giriş (dillər üzrə).** *Bu fənnin tədrisi xarici dilinin ictimai təbiəti və funksiyaları, daxili quruluşu, dillərin təsnifi haqqında nəzəri və sistemləşdirilmiş məlumatlar verilir, dilçiliyin yaranması, dilçiliyə qədərki mikrodilçilik və metadilçilik kimi hissələr haqqında ümumi məlumatların kompleks şəkildə öyrədilməsinə yönləndirilir.*	4
11.	**Xarici dil bacarıqları.** *Bu fənn tədrisi zamanı hədəf dil üzrə dil sisteminin öyrənilməsinə və dil bacarıqlarının qazanılmasına nail olmaq üçün dil və sosial-mədəni biliklər əsasında kommunikativ nitq bacarıqlarının formalaşdırılmasını əhatə etməklə nəticəyönümlü məzmun standartlarına uyğun olaraq sadədən mürəkkəbə, asandan çətinə prinsipləri əsasında dinləyib-anlama bacarıqlarından şifahi nitq vərdişlərinə, sonra isə oxu və yazı vərdişlərinə yiyələnmək nəzərdə tutulur.*	34
12.	**Xarici dilin kommunikativ fonetikası.** *Bu fənnin tədrisi nəticəsində məzun xarici dilin tələffüz normaları, qaydaları ilə tanış olur. Xarici dilin kommunitativ fonetikası fənni onlarda səlis, düzgün tələffüz bacarıq və vərdişləri formalaşdırır. Xarici dildə effektiv ünsiyyət prosesini təmin edən dinləyib anlamaq və ünsiyyətə qoşulmaq vərdişləri yaradılır. Kurs kommunikativ yanaşma və tələbəyönümlü metodlar əsasında tədris edilir və qiymətləndirilir.*	7

13.	**Xarici dilin kommunikativ qrammatikası** *Qrammatika fənni tələbələrə qrammatik qaydaları tədris edir və onları öyrəndikləri qaydaları ünsiyyət zamanı sərbəst şəkildə tətbiq etməyə yönəldir.*	10
14.	**Xarici dilin tədrisi metodikası.** *Bu fənn orta məktəbdə xarici dilin necə tədris etməyin metod və yollarından bəhs edir və əsas üç problemi əhatə edir: a) xarici dilin tədrisinin məqsədi; b) tədrisin məzmunu, yəni məqsədə nail olmaq üçün şagirdlərə nəyi tədris etmək lazımdır; c) xarici dili tədris etmək üçün hansı metod və vasitələrdən istifadə edilməlidir. İngilis dilinin tədrisi metodikası fənni kursu əsasən xarici dillərin tədrisində istifadə olunan bir çox metodlara toxunur, bu metodlar, üsullar mühazirələr vasitəsilə tələbələrə çatdırılır. Əsas diqqət Xarici dilin tədrisi metodikası fənninin digər elmlərlə (psixologiya, pedaqogika) paralel şəkildə öyrənilməsinə yönəldilir.*	10
15.	**Xarici ölkə ədəbiyyatı (dillər üzrə).** *Bu fənn ixtisas ölkəsinin ədəbiyyatının erkən dövrlərindən başlayaraq müasir dövrə qədər inkişaf mərhələlərini öyrənməyə, hər bir cərəyan və bu cərəyanlarda yazıb yaradan yazıçılar, onların həyat və yaradıcılığı, əsərləri və bu əsərlərdəki surətlər ayrı-ayrılıqda təhlil etməyə, müxtəlif yazıçıların əsərlərinin ekranlaşdırılmış versiyalarıda nümayiş etdirilərək öyrənməyə yönəlmişdir.*	5
16.	**Xarici dilin leksikologiyası.** *Tələbələrə ingilis dilinin lüğət tərkibi (söz, ifadə, atalar sözü, frazeoliji birləşmə, termin və s.), onların spesifik xüsusiyyətləri barədə nəzəri və sistemləşdirilmiş məlumat verir, nitqdə işədilmə incəliklərinə dair vərdişləri formalaşdırmağa diqqət yetirilir.*	5
17.	**Xarici dilin üslubiyyatı.** *Bu fənnin tədrisi zamanı üslub və üslubiyyat anlayışlari, lüğət tərkibinin üslubi layları və dildə cərəyan edən leksik, sintaktik və fonetik bədii təsvir vasitələri bədii ədəbiyyatdan gətirilən nümunələrlə öyrədilir, dildə mövcud olan funksional üslubların mətn daxilində izahına diqqət yönəldilir.*	5
18.	**Ölkəşünaslıq.** *Ölkəşünaslıq linqvokulturologiyanın bir qolu kimi tələbələrin peşə*	5

	bacarıqlarını inkişaf etdirməklə bərabər ümumbəşəri dəyərlərin ayrılmaz hissəsi olan milli dəyərləri daha dərindən dərk etməyə kömək edərək milli mədəniyyətlərin qarşılıqlı surətdə zənginləşməsinə şərait yaradır. Eyni zamanda, baza biliklərin həcmini genişləndirərək öyrənilən dildə uğurlu kommunikasiyanı təmin edir. Xarici dil - öyrənilən ölkənin dili, tarixi və mədəniyyəti ilə sıx əlaqədə mənimsənilməlidir. Fənnin tədrisində xarici ölkənin dövlət quruluşu, təhsil sistemi, ədliyyə sistemi, kütləvi informasiya vasitələri, adət-ənənələri, tarixi günləri, bayramları və s. təhlil olunur.	
19.	**Mülkü müdafiə və ilkin tibbi yardım.** *Bu fənn fövqəladə hadisələrin qarşısının alınması, onların nəticələrinin aradan qaldırılması, kütləvi qırğın silahları, nüvə silahı, nüvə silahının tətbiqi və nəticələri, nüvə silahının zədələyici amilləri, radioaktiv çirklənmə, bioloji silahlardan qorunma üsulları, karantin tədbirləri, dinc və müharibə dövründə əhalinin mühafizəsinin xüsusiyyətləri, fərdi mühafizə vasitələri, qəza və təbii fəlakətlər zamanı xilasetmə işlərinin təşkili və yerinə yetirilməsi qaydaları, kimyəvi silahlar tətbiq edilərkən davranış və fəaliyyət qaydaları, müxtəlif zədələnmə ocaqlarında və təbii fəlakət rayonlarında ilk tibbi yardım göstərilməsində sanitar drujinalarının təşkil olunması haqqında məlumatlar öyrədir.*	6
	Ali təhsil müəssisəsi tərəfindən müəyyən edilən fənlər[1] *Burada olan fənlər hər bir ali təhsil müəssisəsi tərəfindən fərdi qaydada müəyyən edilir və həmin ixtisasın tədris planında əksini tapır.*	60
	Pedaqoji internatura	30
	CƏMİ	240

[1] Bu fənlər professor-müəllim heyətinin təcrübəsi, tədqiqat infrastrukturu, yerli və beynəlxalq iş imkanları nəzərə alınaraq ali təhsil müəssisəsi tərəfindən təklif edilir. Ali təhsil müəssisəsi tərəfindən müəyyən edilən fənlər tələbələr üçün seçmə xarakteri daşımalı, eləcə də tələbələrin xarici mübadilə proqramlarında iştirakına şərait yaratmalıdır.

4. Tədris və öyrənmə

4.1. Tədris və öyrənmə mühiti elə təşkil olunmalıdır ki, tələbələr təhsil proqramında nəzərdə tutulan təlim nəticələrini əldə edə bilsinlər.

4.2. Tədris və öyrənmə metodları müvafiq sənədlərdə (məsələn. müəllimin sillabusunda və s.) təsvir edilməli və ictimaiyyətə (məsələn. universitetin veb səhifəsində, proqramın broşurlarında və s.) açıq olmalıdır.

4.3. Tədris və öyrənmə metodları innovativ təhsil təcrübələri nəzərə alınaraq davamlı şəkildə nəzərdən keçirilməli və təkmilləşdirilməlidir. Tədris və öyrənmə metodlarının müntəzəm şəkildə təkmilləşdirilməsi universitetin keyfiyyət təminatı sisteminin bir hissəsi olmalıdır.

4.4. Təlim prosesində fərqli tədris metodlarından istifadə edilməlidir. Bu metodlar tələbəyönümlü yanaşmanı və tələbələrin təlim prosesindəki fəal rol oynamasını təşviq etməlidir. İstifadə edilə biləcək tədris və öyrənmə metodlarına aşağıdakıları nümunə olaraq göstərmək olar:

- mühazirə. seminarlar və praktiki tapşırıqlar;
- təqdimatlar, müzakirələr və debatlar;
- müstəqil iş/araşdırma (məsələn, praktiki nümunələrlə iş);
- layihələr;
- problemlərə əsaslanan tədris;
- sahə işləri;
- rol oyunları;
- hesabatlar;
- qrup qiymətləndirməsi;
- ekspert metodu;
- video və audio konfrans texnologiyaları;
- video və audio mühazirələr;
- distant təhsil;
- stimulyasiyalar; və s.

4.5. Təhsildə nəzəriyyə və praktiki təlim arasında tarazlıq gözlənilməlidir. Əsas diqqət əmək bazarının dəyişən ehtiyaclarına uyğun olaraq praktiki bacarıqların gücləndirilməsinə yetirilməlidir.

4.6. Təhsil proqramı tələbələrin müstəqilliyini dəstəkləməli və ömürboyu təlim konsepsiyasını inkişaf etdirməlidir. Təhsil prosesinin sonunda tələbə hər hansı istiqamətdə müstəqil işləyə bilməli və təhsilini ömürboyu davam etdirməyi bacarmalıdır.

5. Qiymətləndirmə

5.1. Qiymətləndirmə elə təşkil olunmalıdır ki, tələbələrin gözlənilən təlim nəticələrini əldə etmələri səmərəli şəkildə ölçülə bilinsin. Bu, əldə olunan irəliləyişi monitorinq etməyə, təhsil proqramlarının nəticələrinə hansı dərəcədə nail olunduğunu qiymətləndirməyə, eləcə də tələbələrlə fikir mübadiləsinə şərait yaratmağa və təhsil proqramlarının təkmilləşdirilməsi üçün ilkin şərtlərin formalaşdırılmasına yardım etməlidir.

5.2. Qiymətləndirmə üsulları müvafiq sənədlərdə (məsələn, fənn proqramında, sillabusda və s.) təsvir edilməli və hamı üçün açıq (məsələn, universitetin veb səhifəsində, proqramın broşurlarında və s.) olmalıdır.

5.3. Qiymətləndirmə üsulları innovativ tədris təcrübələri nəzərə alınaraq davamlı şəkildə nəzərdən keçirilməli və təkmilləşdirilməlidir. Qiymətləndirmə üsullarının müntəzəm şəkildə yenilənməsi ali təhsil müəssisəsinin keyfiyyət təminatı sisteminin bir hissəsi olmalıdır.

5.4. Tədris prosesində fərqli qiymətləndirmə üsullarından istifadə edilməlidir. Bu üsullar tələbəyönümlü yanaşmanı və tələbələrin təlim prosesindəki fəal rol oynamasını təşviq etməlidir. İstifadə edilə biləcək qiymətləndirmə üsullarına nümunələr:

- yazılı tapşırıqlar;
- bilik və bacarıqlara dair testlər, kompüter əsaslı testlər;
- şifahi təqdimatlar;
- sorğular;
- açıq müzakirələr;
- praktika hesabatları, sahə işləri hesabatları;
- praktikada, laboratoriyada müşahidələrə əsasən bacarıqların qiymətləndirilməsi;
- layihə işlərinə dair hesabatlar;
- portfolionun qiymətləndirilməsi;
- frontal sorğu;
- qrup şəklində və özünüqiymətləndirmə: və s.

5.5. Təlim nailiyyətlərinin qiymətləndirilməsində istifadə olunan üsullar aydın müəyyənləşdirilmiş meyarlara əsaslanmalıdır və təhsil müddətində tələbənin əldə etdiyi bilik, bacarıq və qabiliyyət səviyyəsini düzgün və etibarlı şəkildə müəyyən etməyə imkan verməlidir. Təlim nəticələrinin qiymətləndirilməsi zamanı müəllimlər şəffaflıq, qərəzsizlik, qarşılıqlı hörmət və humanistlik prinsiplərini rəhbər tutmalıdırlar.

5.6. Tələbələrə müəllimlərlə/qiymətləndiricilərlə təhsillərinin bütün aspektlərini, o cümlədən qiymətləndirmə prosesini müzakirə etmək imkanı verilməlidir. Ali təhsil müəssisəsi qiymətləndirmə prosesi, yaxud qiymətlə bağlı apelyasiya prosedurlarını müəyyən etməlidir.

5.7. Akademik etika təhsil prosesində önəmli yer tutur. Tələbələrə akademik dürüstlüyə riayət etmək, plagiat problemini anlamaq öyrədilir. Onlar intellektual əməyin əqli mülkiyyət hüquqları barəsində məlumatlandırılmalıdırlar.

6. Proqramın və hər bir fənnin təlim nəticələri

6.1. Təhsil proqramının təlim nəticələri, eləcə də hər bir fənnin təlim nəticələrinin müəyyənləşdirilməsi və hər bir fənnin sillabusunun hazırlanması ali təhsil müəssisəsinin/akademik heyətin səlahiyyətindədir.

6.2. Təlim nəticələri hər bir ali təhsil müəssisəsi tərəfindən Əlavə 1-dəki formaya uyğun olaraq müəyyənləşdirilir. Təlim nəticələri matrisində (Əlavə 2) fənlərlə təlim nəticələri arasındakı əlaqə əks olunmalıdır.

6.3. Təhsil Proqramının cəmiyyətin və əmək bazarının dəyişən ehtiyaclarına cavab verən nəzəri və praktiki məzmunu təmin etməsi məqsədilə fənlərin sillabusları müntəzəm şəkildə yenilənməlidir.

7. İnfrastruktur və kadr potensialı

7.1. Təhsil Proqramının tədris, öyrənmə və qiymətləndirmə prosesi ali təhsil müəssisəsinin aşağıdakı infrastruktura malik olmasını zəruri edir:

- təhlükəsiz təhsil şəraitinə, təhsil fəaliyyəti üçün zəruri imkanlara malik binalara, maddi-texniki və tədris bazasına, təchiz olunmuş tədris kabinetlərinə və laboratoriyalara, auditoriyalara, texniki tədris vasitələrinə, kabinetlərə, yataqxanaya, su, istilik, elektrik sistemlərinə, internet xidmətlərinə, virtual muzeylərə, elektron kitabxanaya, zəngiz məlumat bazasına, məlumat axtarış sistemlərinə çıxışa malik olmalıdır.

7.2. Ali təhsil müəssisələrinin professor-müəllim heyəti, bir qayda olaraq, elmi dərəcəyə malik olur. Digər dövlət, yaxud özəl müəssisələrdən və ya digər müvafiq təşkilatlardan gələn şəxslər də tədrisə cəlb oluna bilərlər.

8. Pedaqoji internatura

8.1. Pedaqoji internatura tələbənin nəzəri biliklərinin praktikada tətbiqi, eləcə də peşə bacarıqlarının gücləndirilməsi baxımından önəmlidir.

8.2. Pedaqoji internatura ümumi təhsil müəssisələrində (ibtidai, ümumi orta və tam orta ümumtəhsil məktəbləri, ümumtəhsil internat məktəbləri, inteqrasiya təlimli internat tipli təhsil müəssisələri, xüsusi məktəblər və xüsusi internat məktəbləri, sağlamlıq imkanları məhdud uşaqlar üçün xüsusi məktəblər və internat məktəbləri, xüsusi qayğıya ehtiyacı olan uşaqlar üçün müəssisələr, istedadlı şagirdlər üçün məktəblər, gimnaziyalar, liseylər və digər müəssisələr) təşkil oluna bilər.

8.3. Pedaqoji internaturadan əvvəl ali təhsil müəssisəsi və pedaqoji internatura təşkil olunacaq ümumi təhsil müəssisəsi ilə müqavilə imzalanmalıdır. Eyni zamanda, tələbənin fərdi müraciəti əsasında onun ixtisasına uyğun digər ümumi təhsil müəssisəsində, o cümlədən xaricdə təcrübə keçməsinə icazə verilir. Müqavilədə şərtlər, tələbələrin hüquq və öhdəlikləri, digər zəruri təfərrüatlar əks olunur.

8.4. Pedaqoji internaturanın qiymətləndirilməsi müvafiq icra hakimiyyəti orqanın müəyyən etdiyi qaydalara əsasən həyata keçirilir.

9. Məşğulluq və ömürboyu təhsil

9.1. **"050121 - Xarici dil müəllimliyi (dillər üzrə)"** ixtisası üzrə Təhsil Proqramının məzunları mülkiyyət formasından və tabeliyindən asılı olmayaraq peşəsinə və ixtisas dərəcəsinə uyğun gələn ümumi təhsil müəssisələrində, məktəbdənkənar təhsil müəssisələrində, peşə təhsili müəssisələrində, orta ixtisas təhsil müəssisələrində, təşkilatlarda, idarələrdə, birliklərdə və s. sferalarda, həmçinin mövcud qaydalara riayət olunmaqla müxtəlif təhsil müəssisələrində (ali məktəbdə elmi, elmi-pedaqoji fəaliyyət sahələri istisna olmaqla) işləyə bilər.

9.2. Ali təhsil müəssisəsi Təhsil Proqramının məzunlarının məşğulluğuna dair müntəzəm sorğular keçirməli, eləcə də vakant iş yerlərinə dair məlumatları öz veb səhifəsində yerləşdirməlidir.

9.3. **"050121 - Xarici dil müəllimliyi (dillər üzrə)"** ixtisası üzrə bakalavr proqramının məzunlarının təhsillərini magistratura səviyyəsi üzrə müvafiq ixtisaslaşma seçim cədvəlinə əsasən magistr proqramlarında davam etdirə bilirlər.

9.4. Təhsil müddətində əldə olunan bilik, bacarıq və yanaşmalar məzunların müstəqil şəkildə ömürboyu təhsil almaları üçün ilkin şərtlərdəndir.

Razılaşdırılmışdır:

Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyinin Aparat rəhbərinin müavini, Elm, ali və orta ixtisas təhsili şöbəsinin müdiri	Təhsil ixtisasları qrupu üzrə Dövlət Təhsil Proqramlarını hazırlayan işçi qrupun sədri
______ **Yaqub Piriyev**	______ **Cəfər Cəfərov**
"20" 08 **2020-ci il.**	"19" avqust **2020-ci il.**